Eduskunnan ympäristövaliokunta

HE 147/2016 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI PÄÄSTÖKAUPASTA JOHTUVIEN EPÄSUORIEN KUSTANNUSTEN KOMPENSOIMISESTA

Kiitämme mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esitämme seuraavaa.

Nykyisessä tilanteessa, jossa ei ole vielä maailmanlaajuisesti käytössä päästökauppajärjestelmää tai vastaavia hiilidioksidipäästöjen hinnoittelujärjestelmiä, EU:n päästökaupan aiheuttamaa hiilivuotoriskiä ja sen suuruutta on syytä arvioida sekä harkita riskiä vähentäviä toimia.

Pariisin ilmastosopimuksen on nyt ratifioinut vaadittava määrä maita, jotka kattavat noin 57 % maailman kasvihuonekaasupäästöistä, ja sopimus on astumassa voimaan kuukauden päästä. Onkin oletettavissa, että suuri joukko potentiaalisia hiilivuodon kohdemaita ratifioi Pariisin ilmastosopimuksen tämän vuoden loppuun mennessä ja siten sitoutuu panostamaan kansallisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. Tällöin kansainvälinen kilpailutilanne tulee tasoittumaan.

Viime vuosina sekä päästöoikeuden hinta että pohjoismainen sähkön markkinahinta ovat olleet alhaisia. Pohjoismaissa sähkön markkinahintaa on laskenut toisaalta investoinnit uuteen uusiutuvan sähkön tuotantokapasiteettiin, erityisesti tuulivoimaan, ja toisaalta samanaikainen maltillinen sähkön kysynnän kehitys.

Sekä päästöoikeuden että sähkön hintakehitystä on vaikea arvioida eikä ajantasaista tietoa päästöoikeuden hinnan vaikutuksista sähkön hintaan ole käytettävissä. Vanhoissa selvityksissä päästöoikeuden hinnan ns. ”läpimeno” sähkön hintaan on arvioitu tilanteissa, joissa pohjoismainen kivihiililauhde on ollut suurimman osan vuotta marginaalituotantomuoto, jolloin myös päästöoikeuden hinnan vaikutus sähkön hintaan on suurin. Kivihiililauhdetuotanto on kuitenkin vähentynyt ja pidemmällä aikajänteellä siitä ollaan luopumassa.

Mikäli saadaan sovittua kattava ilmastosopimus ja riittävän kunnianhimoiset päästövähennystoimet, maailmanlaajuisilla markkinoilla kilpailukykyisimpiä ovat ne teolliset toimijat, joiden tuotteiden ja teknologioiden päästöintensiteetti on alhaisimmalla tasolla. Suomessa tulisikin panostaa uusiin innovaatioihin, jotka parantavat tuotantoprosessien resurssitehokkuutta sekä vähentävät tuotteiden hiilijalanjälkeä. Jatkuvalla kehitystyöllä ja innovaatioita edistämällä voimme taata teollisuutemme uudistumisen ja kilpailukykymme säilymisen maailmanlaajuisilla markkinoilla.

Tuula Mäkinen
Tutkimusalueen johtaja

Erja Turunen
Liiketoiminta-alueen johtaja

TEKNOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS VTT OY
Vuorimiehentie 3, Espoo
PL 1000, 02044 VTT
Puh. 020 722 111
etunimi.sukunimi@vtt.fi
www.vtt.fi
Y-tunnus 2647375-4